

УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ НА РІЗНИХ ЕТАПАХ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА

У сучасному ринковому середовищі суттєво прискорюється темп зміни конкурентних умов, які потребують швидкого реагування з боку підприємств та організацій. Поряд із цим, спостерігається значне ускладнення технологій і підвищення вимог не лише до персоналу, але й до якості продукції, що виготовляється і послуг, що надаються. Це ті основні проблеми, які вирішальним чином впливають на процес управління будь-яким суб'єктом господарювання. Тому використання процесного підходу до ведення бізнесу, в основу якого покладено ретельний аналіз існуючих бізнес-процесів і їх подальша оптимізація, на наш погляд, є одним із основних джерел формування довгострокових конкурентних переваг сучасного підприємства, незалежно від сфери його діяльності. Загалом, цей підхід спрямований на виявлення можливих резервів за рахунок впровадження ефективної технології управління, що дозволяє досягти стійкого функціонування бізнес-процесів і задоволення потреб внутрішніх і зовнішніх клієнтів.

На сьогоднішній день у науковій спільноті сформовано два основні підходи до визначення сутності поняття «бізнес-процес» [1; 3]: це визначена, упорядкована сукупність видів діяльності, яка за допомогою керуючого впливу здатна перетворити входи процесу на виходи; це сукупність операцій, необхідних для досягнення конкретного результату, який має цінність для споживача. Фактично це означає, що основною метою будь-якого бізнес-процесу має бути не що інше, як виробництво продукції на основі перетворення різноманітних ресурсів: трудових, матеріальних, технологічних, фінансових та інформаційних.

Підприємство як суб'єкт господарювання в процесі функціонування проходить низку взаємопов'язаних стадій: створення, зростання, зрілість, спад, реорганізація або санація, банкрутство, ліквідація [2]. Залежно від того, на якій стадії життєвого циклу знаходиться підприємство, перед ним постають ті чи інші проблеми і першочергові завдання, вирішення яких потребує відповідного управління бізнес-процесами.

Перша стадія – це зародження підприємства і його становлення. Це той важливий період, коли відбувається уточнення сфери діяльності суб'єкта господарювання, визначаються його цілі, обирається стратегія його подальшої діяльності, формується виробнича і організаційна структура управління, здійснюється підбір персоналу та безпосередня організація виробництва.

На стадії зростання і розширення діяльності підприємства відбувається позиціонування його продукції на ринку, здійснюється пошук

кращих ділових партнерів, значні зусилля докладаються для завоювання певної частки ринку та забезпечення рентабельної діяльності.

Стадія зрілості, або оптимального функціонування, характеризується успішною роботою підприємства на основі відпрацьованої технології та організації виробництва, активної маркетингової діяльності і прогресивних форм та методів управління ключовими бізнес-процесами.

Відтак, основне завдання будь-якого сучасного підприємства, незалежно від того, на якій стадії розвитку воно знаходиться, полягає у необхідності удосконалення проблемних бізнес-процесів. Як показує досвід господарювання, їх можна визначити за такими критеріями, як: складна керованість і, відповідно, високий ступінь конфліктності; високі загальні й питомі витрати виробництва; відхилення фактичних результатів діяльності від запланованих.

Отже, щоб функціонувати ефективно, підприємства мають чітко виділяти у власній діяльності взаємопов'язані бізнес-процеси та здійснювати управління ними. Для того, щоб раціонально використовувати ресурси для побудови процесного управління на підприємстві, доцільно: по-перше, чітко визначити основні характеристики кожного бізнес-процесу (його цілі, максимальний і мінімальний результат, найважливіші показники тощо); по-друге, здійснити розробку алгоритму для досягнення поставлених цілей і визначити в ньому роль бізнес-процесів; по-третє, здійснити вибір конкретних інструментів та методів для всіх дій, які були визначені в процесі розробки такого алгоритму.

Література

1. Горлачук В.В. *Економіка підприємства: навч. посіб.* / В.В. Горлачук, І.Г. Яненко. - Миколаїв: ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. – 344 с.
2. *Корецька О.В. Особливості процесу управління бізнес-процесами підприємств портової діяльності* / О.В. Корецька // *Науковий вісник Ужгородського національного університету.* – 2017. – Вип. 14. (Ч.1.). – С. 155-158.
3. *Чорнобай, Л. І. Бізнес-процеси підприємства: класифікація та структурно-ієрархічна модель* / Л.І. Чорнобай, О.І. Дума // *Економічний аналіз : зб. наук. праць.* – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр ТНЕУ «Економічна думка», 2015. – Т. 22. – № 2. – С. 171-182.